MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ MUISTIO HE 94/2018 vp
Lainsäädäntöneuvos Pekka Kemppainen 2.10.2018

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS LAEIKSI YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN JA RIKOSLAIN 48 LUVUN 3 §:N MUUTTAMISESTA

Hallituksen esityksen mukaan ympäristönsuojelulaissa säädettäisiin lupamenettelyä kevyemmästä ennakkovalvonnallisesta ilmoitusmenettelystä. Ilmoitusmenettelyyn kuuluvat toiminnat määriteltäisiin lain liitteessä 4. Toiminnoista suurin ryhmä olisivat eläinsuojat.

Esityksen tavoitteena on sujuvoittaa ympäristösääntelyä, keventää sen toimeenpanemiseksi tarvittavaa viranomaismenettelyä ja siten edistää taloudellista toimintaa samalla, kun ympäristönsuojelun nykytaso säilytetään. Esityksen tavoitteet ovat kaikilta osin kannatettavat.

Esitys ei kuitenkaan näyttäisi merkittävästi keventävän viranomaismenettelyjä. Ilmoitusmenettely ei säädöstasolla eroaisi olennaisesti lupamenettelystä. Ilmoitusasiassa ja lupa-asiassa sovellettaisiin samoja menettelysäännöksiä, jotka koskevat lausuntojen pyytämistä, asianosaisten kuulemista, asian tiedoksiantoa, päätöksen sisältöä sekä päätöksestä tiedottamista. Erona olisi, että viranomainen voisi antaa vähäisen ilmoitusasian tiedoksi muulla tavalla kuin kuuluttamalla. Viranomainen voisi soveltaa muitakin menettelysäännöksiä ottaen jossain määrin huomioon ilmoituksen kohteena olevan toiminnan merkityksen ja vaikutukset, mutta vastaavaa harkintaa viranomainen tekee myös lupa-asiassa.

Esityksen varsinaisiin tavoitteisiin ei kuulu keventää sitä hallinnollista taakkaa, joka ympäristönsuojelulain mukaisesta ennakkovalvonnasta aiheutuu toiminnanharjoittajalle. Esitys antaa tällaiseen keventämiseen kuitenkin mahdollisuuden. Ehdotetun 115 b §:n mukaan ilmoituksessa olisi esitettävä tarpeelliset tiedot muun ohella ilmoituksenvaraisen toiminnan vaikutuksista. Pykälän mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin niistä selvityksistä, jotka ovat ilmoituksen käsittelemiseksi tarpeellisia.

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi, jolla ilmoitusmenettelyn toimeenpanosta annettaisiin tarkemmat säännökset, on ollut äskettäin lausunnolla. Asetuksenantovaltuudesta poiketen asetuksella ei kuitenkaan säädettäisi tarkemmin ilmoituksen käsittelemiseksi tarpeellisista tiedoista, vaan ilmoitusta varten vaadittavat tiedot olisivat samat kuin täysimittaisessa lupahakemuksessa. Viranomainen harkitsisi yksittäistapauksessa erikseen, voisiko ilmoitukseen liitettävä selvitys olla joltakin osin suppeampi kuin lupamenettelyssä.

Eduskunnan käsiteltävänä olevan lakiehdotuksen mukaan ilmoituksenvaraisiksi säädetyt toiminnat ovat pääsääntöisesti ympäristövaikutuksiltaan vähäisiä, teknisiltä ratkaisuiltaan standardinomaisia ja lupamääräyksiltään samankaltaisia toimialan sisällä. Nämä ilmoitusmenettelyn perusteet voisivat näkyä selvemmin myös itse lakiehdotuksen säännöksissä. Suunnitellussa asetustason sääntelyssä perusteet näyttäisivät kuitenkin kääntyvän pääosin jopa vastakkaisiksi: ilmoituksenvaraisen toiminnan vaikutukset olisivat lähtökohtaisesti samat kuin luvanvaraisessa toiminnassa, ja ilmoitusmenettelyssä esitettävät selvitykset olisivat yhtä laajat ja yksityiskohtaiset kuin lupaa haettaessa, jollei lupaviranomainen poikkeuksellisesti joiltain osin toisin harkitsisi.

Sääntelykokonaisuus, jonka lakiehdotus ja sen nojalla annettava valtioneuvoston asetus muodostavat, antaa mahdollisuuden toteuttaa hallituksen esityksen tavoitteet lupamenettelyä kevyemmästä ilmoitusmenettelystä, joka ympäristönsuojelun tasoa vaarantamatta vähentäisi paitsi viranomaisille

myös toiminnanharjoittajille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Tässä vaiheessa sääntelykokonaisuus ei kuitenkaan merkittävältä osin näyttäisi täyttävän tätä esityksen tavoitetta.

Tekninen havainto

Lakiehdotuksen liitteen 1 taulukon 2 kohdassa 11 b sekä liitteessä 3 sana ’supi’ (pesukarhu) tulisi muuttaa ’supikoiraksi’.